

ROK MIROŚŁAWA DZIELSKIEGO

“W polityce polskiej podstawowe znaczenie ma teoretyczna praca przygotowawcza, badająca polski interes narodowy i jego związki z interesami narodowymi innych krajów. Jednakże praca taka jest jedynie warunkiem koniecznym budowy polityki polskiej, zgodnej z polskim interesem narodowym. Praca właściwa, to praca nad zjednoczeniem polskich serc i umysłów wokół uprzednio zdefiniowanej, zgodnej z polskim interesem narodowym polityki – i konsekwentna realizacja tej polityki. /.../ Budowa polskiej polityki powinna odbywać się przy stałej wymianie poglądów, w ogniu surowej krytyki”.

Mirosław Dzielski, *Szkice o polityce polskiej*, 1987

W tym roku mija 10. rocznica śmierci Mirosława Dzielskiego, polskiego filozofa politycznego o chrześcijańskiej, liberalno-konserwatywnej orientacji. Mirosław Dzielski pozostawił po sobie dzieło szczególne: felietony, artykuły, dłuższe eseje, wypowiedzi zanotowane przy okazji debat publicznych, które stanowiły ferment intelektualny, oddziałujący nie tylko na polskie środowiska inteligenckie, zwłaszcza Krakowa (pracowników wyższych uczelni Krakowa lat 70. i 80., kręgi duchownych i świeckich katolików związanych z “Tygodnikiem Powszechnym” i “Znakiem”) i Warszawy (Klub “Dziękania”), lecz także docierający do ludzi pracujących na własny rachunek: drobnych przedsiębiorców, owych prekursorów wolnego rynku w świecie dogorywającego komunizmu.

Był przekonany, iż pomimo niesprzyjających warunków należy poszerzać sfery niezależnego życia jednostek, rodzin, stowarzyszeń i małych społeczności. Podstawą wolności i organizowania się miała być własność prywatna i indywidualna oraz grupowa przedsiębiorczość. Wprawdzie – zdaniem Dzielskiego - upadek komunizmu był nieuchronny, lecz jego agonía mogła trwać dość długo. Zatem ostra konfrontacja społeczeństwa z totalitarnym państwem byłaby jedynie przyczyną się do ostatecznej katastrofy polskiego narodu.

Powiększanie sfery wolności i samodzielności w dziedzinie gospodarczej nie miało bynajmniej znaczenia wyłącznie materialnego. Przeciwnie, miał to być wyraz zarówno ludzkiej zdolności tworzenia, jak i odpowiedzialności za siebie, rodzinę i firmę, w końcu za państwo polskie. Myśl Dzielskiego przesyciona była duchem chrześcijaństwa, nie tylko z tego powodu, iż sam był człowiekiem głęboko wierzącym, ale dlatego, że pojmował czynienie dobra jako wspomaganie ludzi w ich dążeniu do wolności i odpowiedzialności. Był przekonany, że postawa religijna ma głęboko praktyczny wymiar: nadaje inny, moralny, a nie wyłącznie użyteczny, charakter wszelkiemu działaniu człowieka. Liberalizm pozbawiony korzeni religijnych, wyzuty z obyczaju i tradycji, uważał za bliski socjalizmowi. Nastawienie to w specyficzny sposób łączył z ideami zaczerpniętymi z dorobku wielkich myślicieli politycznych i ekonomistów: Alexisa de Tocqueville’a, Ludwiga von Misesa, Friedricha Hayeka, Milтона Friedmanna i innych. Tworząc Krakowskie Towarzystwo Przemysłowe i wspierając podobne inicjatywy w innych miastach Polski, w tym zwłaszcza w Warszawie, pragnął Dzielski w realny sposób przyczynić się do rozwoju polskiej gospodarki rynkowej, zamienić teorię w czyn. Dzielski wierzył, że krok po kroku Polacy będą w stanie nadrobić zaległości cywilizacyjne, jakich źródłem był komunizm, i tym sposobem wybić się na niepodległość. Tradycja kulturowa, religijna, przywiązanie do obiektywnych wartości wytworzonych w kręgu cywilizacji zachodniej, dorobek myśli filozoficznej i politycznej stanowiły dla niego fundament, który dzięki przywróconej wolności indywidualnej umożliwiał odbudowę gospodarki, autentycznych więzi społecznych, w końcu zaś wolnego i

dobrze zorganizowanego polskiego państwa.

Ogłaszając 1999 rok rokiem Mirosława Dzielskiego Centrum im. M. Dzielskiego w Krakowie, Centrum im A. Smitha, Ośrodek Myśli Politycznej w Krakowie i Krakowskie Towarzystwo Przemysłowe pragną przypomnieć myśl i działalność autora *Odrodzenia ducha – budowy wolności*, bez której nie sposób zrozumieć przemiany duchowej, intelektualnej, moralnej i politycznej jaka dokonała się w ostatnich piętnastu latach poprzedzających i zarazem umożliwiających przełom 1989 roku. Bez znajomości spuścizny Dzielskiego nie można również w pełni pojąć złożonej natury procesów jakie dokonują się w Polsce w ostatniej dekadzie.

Powracamy do dorobku Dzielskiego nie tylko po to, by dokonywać jego egzegezy, lecz by wskazać na fundamentalne znaczenie postawy jaką w nim odnajdujemy: rzetelności w opisie i wyjaśnianiu zachodzących procesów, trzeźwości w ocenie sytuacji, realizmu proponowanych rozwiązań, wierności zasadom moralnym i unikaniu taniego moralizowania.

Organizując konferencje, seminaria, debaty, wydając publikacje, udostępniając szerszej publiczności wybór najważniejszych tekstów Dzielskiego pragniemy przeprowadzić wnikliwą debatę nad stanem naszego państwa, perspektywami jego rozwoju i naturą zagrożeń jakie się rysują. Chcemy skupić się na przyczynach słabości naszego państwa, przejawiającej się w korupcji, w braku jasnych koncepcji rozwiązywania najbardziej palących problemów społecznych i gospodarczych, niewydolności sądownictwa i policji. Przedmiotem namysłu winien być także stan naszej klasy politycznej i czynników zań odpowiedzialnych. Debata musi także objąć zagadnienia polskiej racji stanu, zasad polityki wewnętrznej i zagranicznej, w związku z naszym członkostwem w NATO i rychłym przystąpieniem do Unii Europejskiej. Rok Mirosława Dzielskiego ma służyć pogłębionej analizie minionego dziesięciolecia. W ten sposób nawiązując do tego, który wniósł tak znaczący wkład do odbudowy nowej, wolnej Polski, pragniemy przysłużyć się młodemu polskiemu państwu.